

???

Sabies què...?

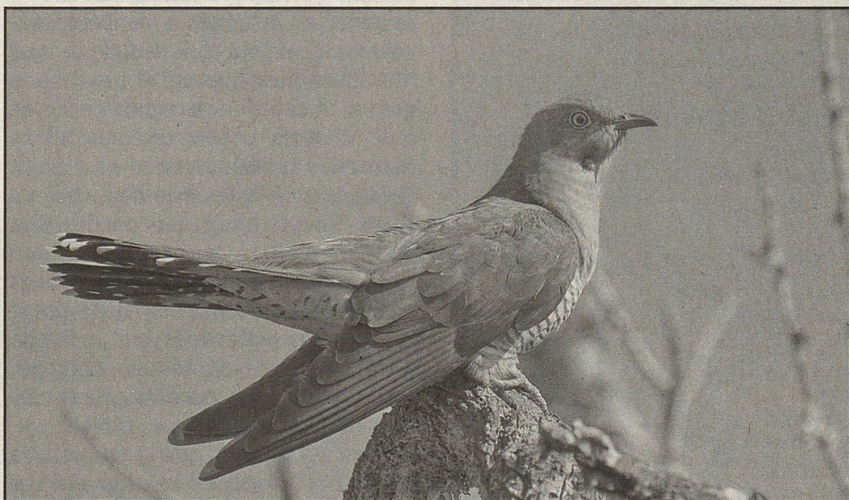
No totes les aus coven els seus ous

Pere Garcias ¹

Comencem pels cucuis. Tots coneixem el fet que el cucui (*Cuculus canorus*) pon els seus ous dins els nius d'altres espècies, normalment un nombre reduït ja que l'evolució ha fet que els ous dels cucuis se semblin als de certes espècies però no als de totes (imagineu-vos un ou color crema tacat finament de marró dins un niu on tots els ous són blau cel... "cantaria" com si l'au ja hagués desclòs l'ou!) . Però no sé si sabeu que hi ha cinquanta espècies de cucuis paràsits al Vell Món ja que al Nou Món els cucuis no han evolucionat cap al parasitisme i allà és un altre grup d'aus el que el practica amb gran èxit. Tanmateix la família

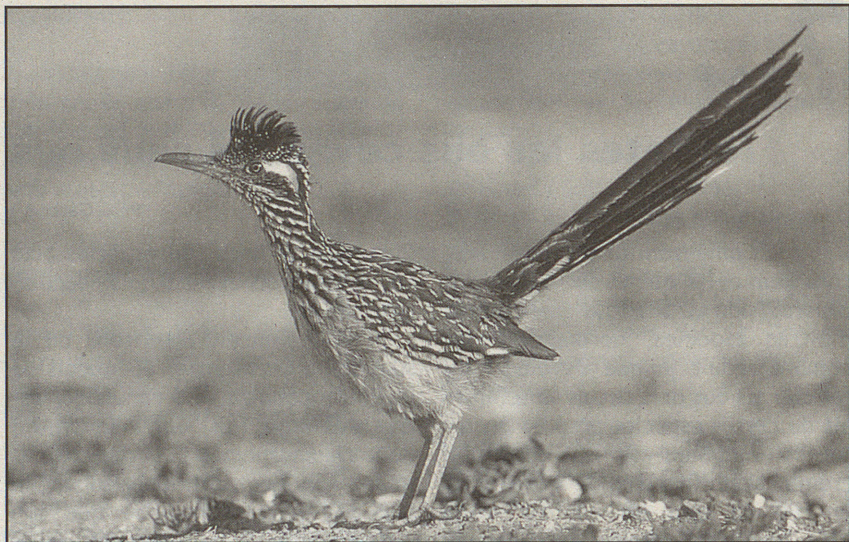
Cuculidae té unes 136 espècies això vol dir que sols el 36 % dels "cucuis" són paràsits.

Els cucuis americans de la subfamília Coccizynae, els Cucals de la Centropodinae, els cucuis terrestres americans (els "Corre-caminos") de la Neomorphinae i les dues subfamílies més aberrants dels cuculidae com la Phaenicophaeinae que són una espècie de cucuis grans semblants als turacs i els couas de Madagascar i la subfamília Crotophaginae, una mena de cucuis amb un bec molt alt i aplanat lateralment anomenats anís, crien els seus propis polls i "s'ho curren" com qualsevol au digna.

Cucui, *Cuculus canorus*. Foto: P. Garcias

(¹) perejota@hotmail.com

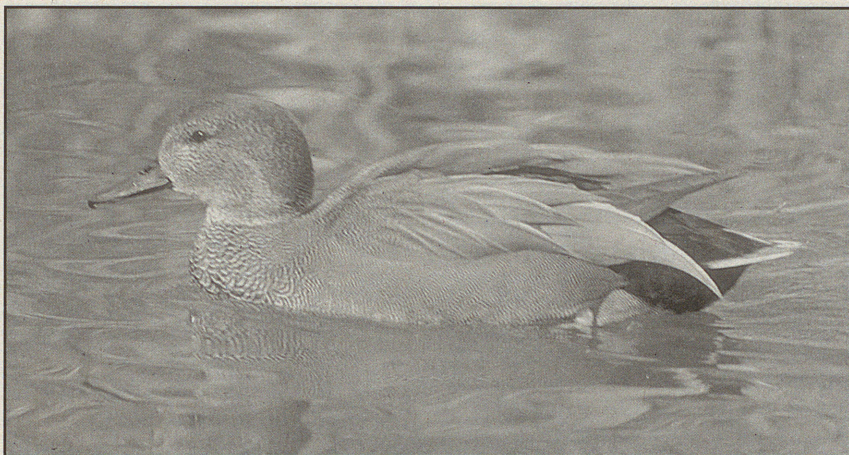
"Correcaminos", un cucui aberrant que sí cria els seus polls

Molts de grups d'aus també practiquen, encara que d'una manera més ocasional i esporàdica, el parasitisme de cria entre elles els anseriformes, és a dir, ànneres, oques i cignes i els ràl·lids, rasclons i polles d'aigua. No fa massa anys se descobrí que la grisa (*Anas strepera*) a l'estat de

Dakota del Nord (EEUU) aprofitava l'absència d'altres femelles al niu per pondre-hi un o dos ous. Avui en dia se coneixen prop de 230 espècies d'aus de diversos ordres que practiquen aquest parasitisme reproductiu. Sembla que aquest comportament no és general i està més o manco desenvolupat depenent dels individus. Així hi ha femelles que no el practiquen gens ni mica i s'encarreguen dels seus ous, d'altres ponen en nius aliens però elles també covarien part de la seva posta i, ja les més descarades i "vives" no fan més que pondre dins els nius d'altri. Quin sentit evolutiu té aquest comportament?...Doncs que una femella que no ha de covar pot pondre molts més ous que una altre que quan en té una dotzena, més o manco, ja no n'hi caben més sota ella per a covar-los. Quin inconvenient té?...Doncs que la propietària del niu se'n adoni i rebutgi els ous estranys. La persistència dels dos

Una versió encara més aberrant del "correcaminos", però més simpàtica i divertida

Grisa, *Anas strepera*. Foto: P. Garcias

comportaments amb totes les gradacions intermèdies indica que la batalla no l'està guanyant ningú i és possible que no hi hagi vencedors ni vençuts ja que se tracta de la mateixa espècie així és que si no practiquen aquesta pirateria amb altres espècies el combat no pot acabar més que en taules.

Ja per acabar citarem que al Nou Món (és a dir les Amèriques) el parasitisme de cria en els passeriformes ho practiquen els "cowbirds", també anomenats "tordos" a sud-amèrica, del gènere *Molothrus* (5 espècies) i *Scaphidura* (1 espècie) dins la família dels Ictèrids. Aquesta família té 96 espècies de les quals sols 5 són paràsits.

L'èxit reproductiu del "Tordo negre" (*Molothrus ater*) és tal que se sospita que diverses espècies de Parulidae d'Amèrica del Nord especialment escasses o vulnerables, com el "Chipe de Kirtland" (*Dendroica kirtlandii*), podrien veure's amenaçades per la minva de les seves llocades en benefici de les del paràsit ja

que l'esforç per surar un bergant d'aquests és molt superior al necessari per a treure endavant una niera pròpia.

Així és que quan penseu amb els "cares" dels cucuis sapigueu que no són els únics paràsits del món de les aus.

Molothrus ater